

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.п.н. Николай Стоянов Колишев

за теоретичните и практико-приложни приноси в публикациите на гл. ас. д-р Александър Иванов Ранев, участник в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 1.

Педагогически науки, професионално направление

1.2. Педагогика (Теория на възпитанието)

обявен в Държавен вестник, бр. 24/17.03.2023 г.

I. Биографични данни.

Гл ас. д-р Александър Ранев е роден на 13.09.1973 г. През 2002 г. завършва педагогика в СУ „Св. Климент Охридски“. През 2004 г. завършва магистърска програма по мениджмънт в образованието, а през 2010 г. защитава докторска дисертация на тема „Учителят като мениджър в образованието“ в същия университет.

Трудовият стаж на гл. ас. д-р Александър Ранев започва през 2001 г. с работа в Софийска библиотека като домакин. В периода 2004 – 2006 г. работи като възпитател в Средно специално училище за деца със слухови увреждания „Проф. Дечо Денев“. През 2005 г., след спечелен конкурс, започва обучение в редовна докторантура в СУ „Св. Кл. Охридски“. В периода 2008 – 2010 г. е ръководител на проект към фондация „Партньори – България“. От 2010 до 2011 г. е психолог в Защитено жилище „Заедно“. От 2011 г. до настоящия момент е преподавател в СУ „Св. Кл. Охридски“.

II. Обща характеристика на научната продукция.

Кандидатът е представил за рецензиране научна продукция в обем от 14 публикации, в това число 1 монография, 1 монография, която не е представена като основен хабилитационен труд, 4 статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, 4 статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани научни томове, 3 студии, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани научни томове, 1 глава от колективна монография.

Публикациите на кандидата могат да бъдат групирани в следните тематични области: 1) работа с деца с предизвикателно поведение – 3 публикации; 2) педагогическите възгледи на Петър Дънов – 3 публикации; 3) мениджмънт на класа – 2 публикации; 4) образователни практики в социалната услуга „наблюдавано жилище“ – 3 публикации; 5) студентски нагласи за кариерно развитие в социално-педагогическата сфера – 1 публикация; 6) медиацията в социалната услуга за пълнолетни – 2 публикации.

В хабилитационния труд на кандидата „Позитивно възпитание и поведенческа промяна“ е разработен подход, основан на теорията и практиката на позитивно ориентираното възпитание. Авторът убедително доказва хипотезата, че предизвикателното поведение е следствие от множество фактори, свързани както с индивидуалността на детето, така и с културните особености и ресурсите в неговото обкръжение.

В качеството на общи характеристики за всички представени публикации можем да открием следните: актуалност на разглежданата проблематика; логична структура; прецизност при определянето и използването на основните понятия; компетентни систематизация и анализ на значими литературни източници; обосноваване на продуктивни практически идеи; високо професионален език и стил на изложение.

I. Оценка на научно-теоретичните приноси.

Заявените от кандидата научно-теоретични приноси в областта на теорията на възпитанието отговарят на съдържанието на представените публикации и говорят за добро равнище на професионална рефлексия. Като особено важни за възпитателната теория бих посочил следните приноси:

1. Разработен е и експериментално проверен ефективен подход за работа с деца с предизвикателно (проблемно) поведение, основан на теоретичните положения и практическия инструментариум на позитивно ориентираното възпитание.

2. Убедително е аргументирано в теоретично отношение разделянето на функциите на поведението на две с въвеждане на уточняващите понятия „първична функция“ и „дълбинна функция“.
3. Извършен е задълбочен теоретичен анализ на развитието и приложението на педагогическите възгледи на Петър Дънов в съвременното възпитание, в контекста на който сполучливо се съчетават неговите оригинални педагогически идеи и съвременните им практически проекции. Осъществени са ценни теоретични сравнения между педагогиката на Петър Дънов и класически педагогически системи, каквито са Валдорфската педагогика и педагогиката на Мария Монтесори.
4. По отношение на методите на възпитание заслужава внимание аргументирането на медиация като практически възпитателен метод.

II. Оценка на практико-приложните приноси.

Съдържанието на представените публикации свидетелства за развита способност теоретичните постановки да се превръщат в адекватни практически решения, реализацията на които да доведе до усъвършенстване на процеса на възпитание в различните му измерения. Като особено значими бих посочил следните практико-приложни приноси:

1. Създадени са условия за комплексен анализ на поведението на децата чрез промяна в съдържателната рамка на Плана за подкрепа, предвиждаща разделянето му на три зони – минало, настояще, бъдеще. По такъв начин чрез колоните „отключващо събитие“ („вероятни причини в исторически план“) и „вероятни причини за поддържащо последствие“ се реализира полезното от практическа гледна точка времево разпределение.
2. Уточнени и прецизирани са критериите и показателите за оценяване на резултатите от изпълнението на Плана за подкрепа.

III. Заключение.

В заключение мога да заявя, че **оценявам положително** качеството на систематизация на теоретичната информация в представените публикации, разработения и експериментално проверен подход за позитивно ориентирано

възпитание, както и предложените продуктивни практически идеи. Научно-теоретичните и практико-приложните приноси на кандидата са на равнище, което отговаря напълно на законовите изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент” в професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика).

проф. д.п.н. Николай Колишев